

Laboratorij za načrtovanje integriranih vezij

Univerza *v Ljubljani*
Fakulteta *za elektrotehniko*

Digitalni Elektronski Sistemi

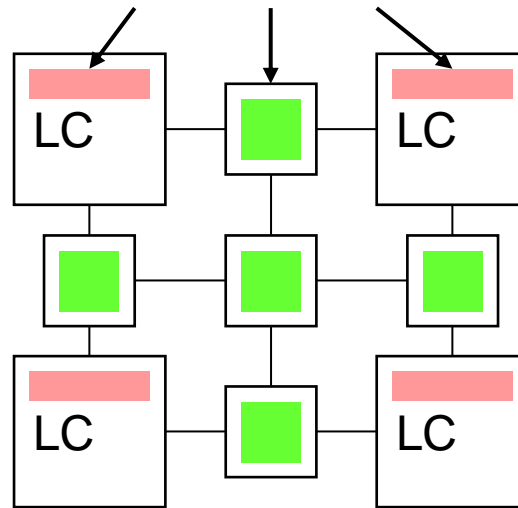
Programirljiva vezja in
mikro-programiranje

mikroprogramirana vezja

Programirljiva vezja / mikroprocesorji

- ▶ programirljivo vezje

- ▶ programski biti določajo strukturo (konfiguracijo)

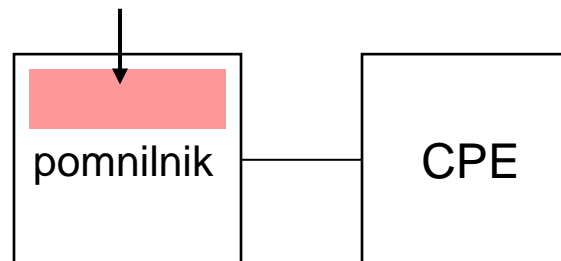
delovanje logičnih celic (LC)

povezave znotraj LC

povezave v povezovalni mreži

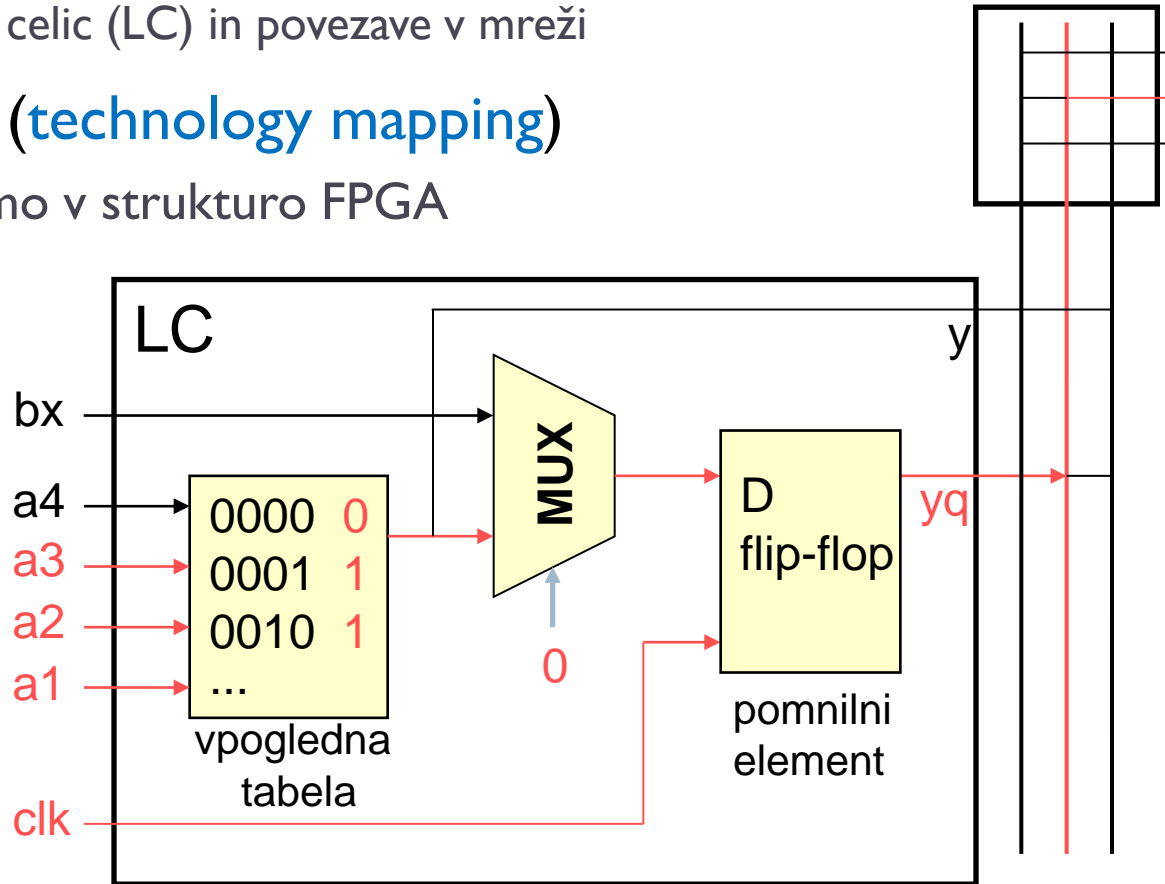
- ▶ mikroprocesor

- ▶ program določa ukaze, ki jih CPE izvaja

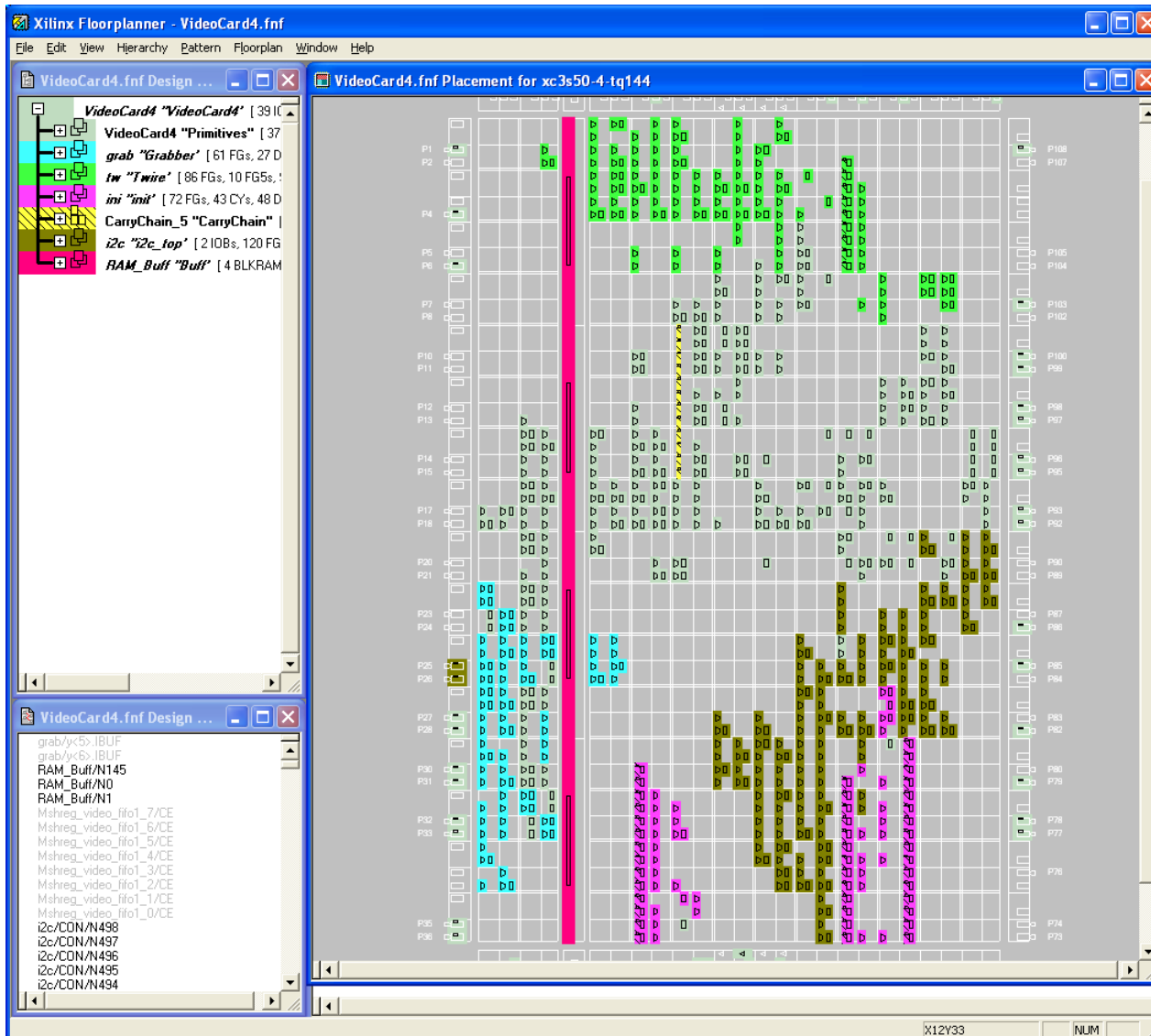

Podrobnejša zgradba FPGA

- ▶ pri programiranju (**configuration**) vpišemo vrednosti v konfiguracijski RAM
  - ▶ določa delovanje logičnih celic (LC) in povezave v mreži
- ▶ tehnološka preslikava (**technology mapping**)
  - ▶ digitalno vezje preslikamo v strukturo FPGA
- ▶ logična celica
  - ▶ LUT, MUX, DFF
  - ▶ prenosna logika
  - ▶ dodatne funkcije

Tehnološko preslikano vezje

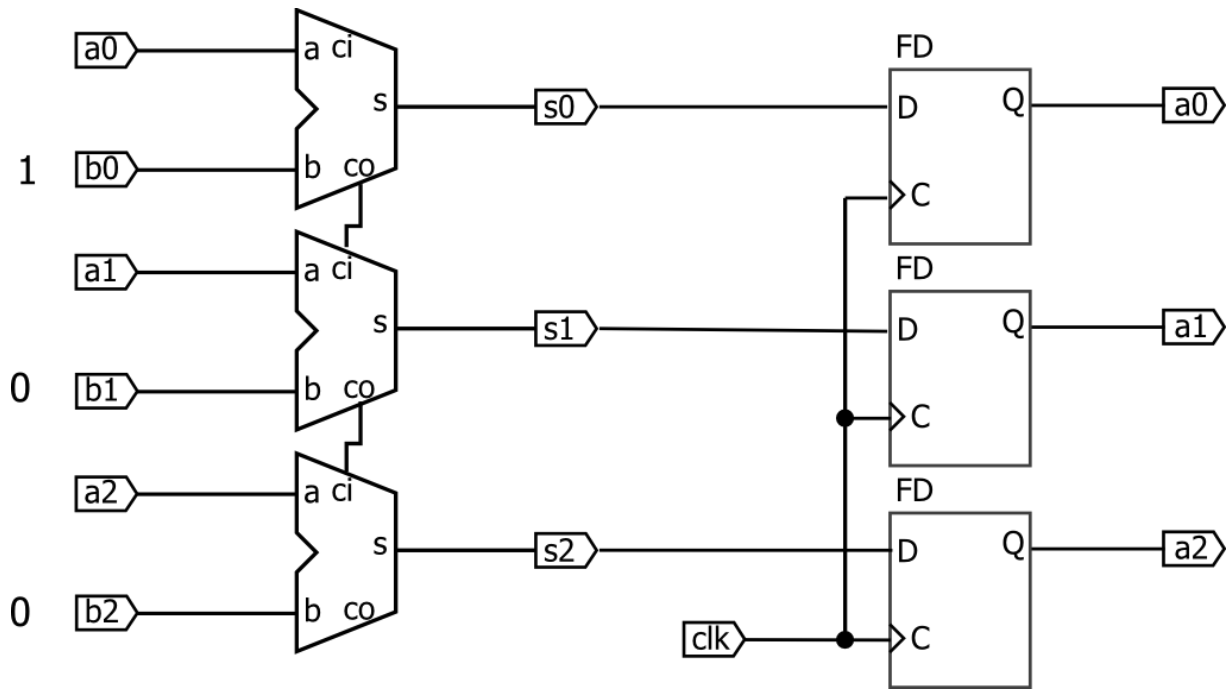
Načrt FPGA (floorplan)

- rezultat avtomatične preslikave
- načrtovanje vezja poteka na višjem nivoju

xc3s50 tq144
500 tabel (LUT)
280 D flip-flopov
8 kB DPRAM
~ 270k vrat ASIC

Sekvenčno vezje s povratno vezavo

- ▶ 3-bitni seštevalnik in 3-bitni register = 3-bitni števec
- ▶ vezje zasede 3 logične celice

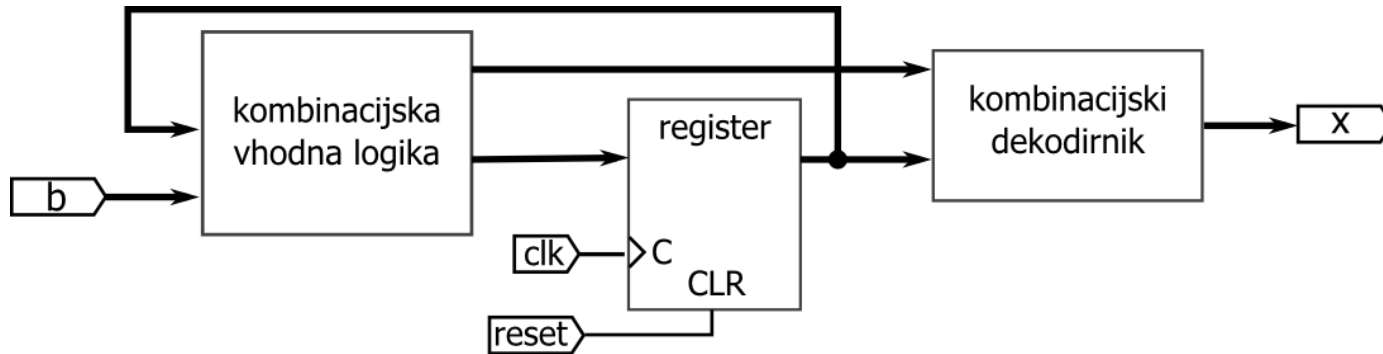
$$\begin{array}{r} + \quad \begin{array}{r} \underline{0} \quad \underline{0} \quad \underline{0} \\ a_0 \quad a_1 \quad a_2 \\ \underline{0} \quad \underline{0} \quad \underline{1} \\ b_0 \quad b_1 \quad b_2 \\ \hline \underline{0} \quad \underline{1} \quad \underline{0} \\ s_0 \quad s_1 \quad s_2 \end{array} \end{array}$$

- ▶ Sekvenčno vezje ima $2^3 = 8$ stanj (000 do 111)

Sekvenčno vezje: sekvenčni stroj – avtomat

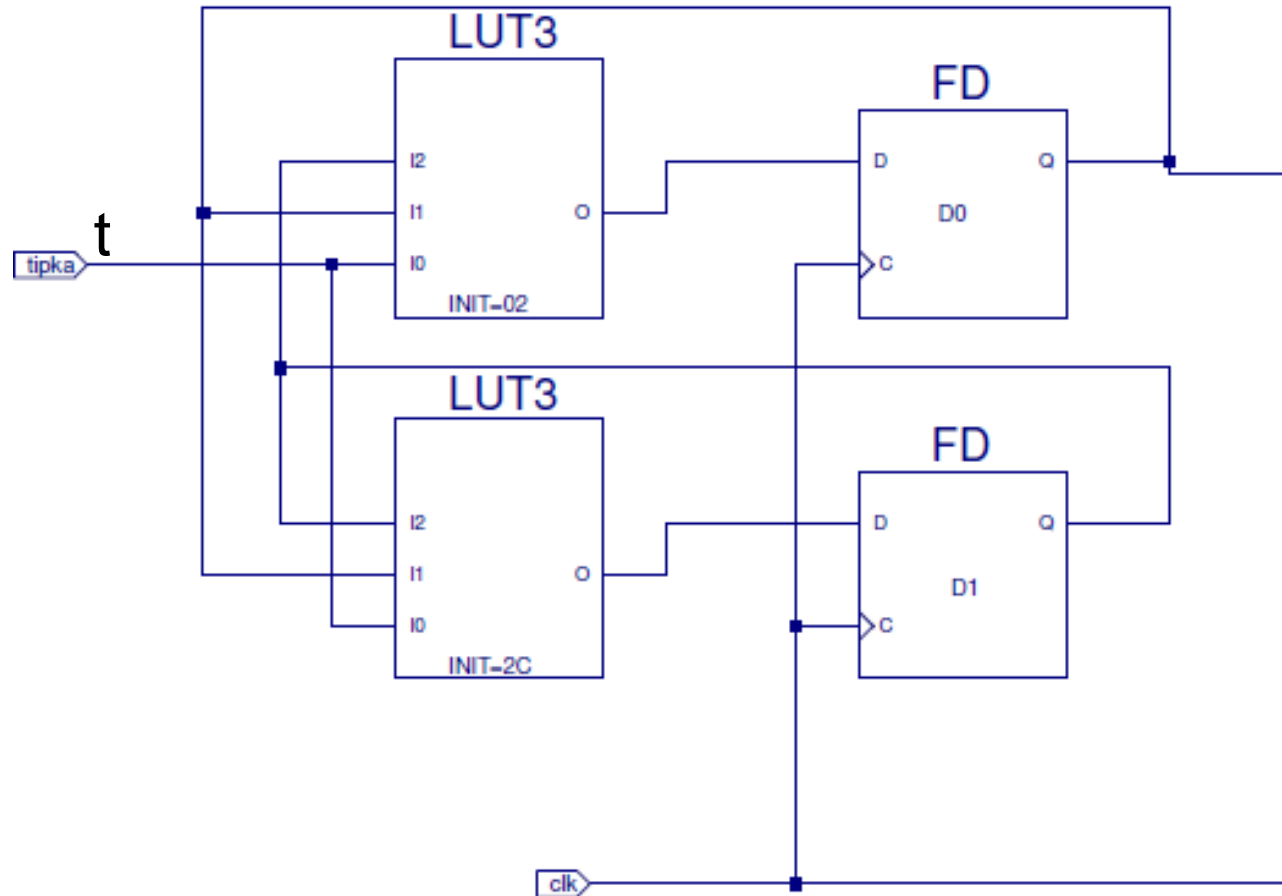
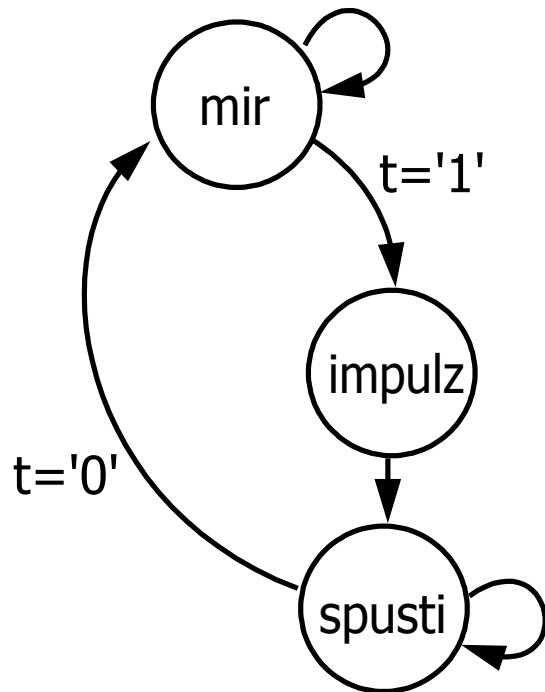
- ▶ Sekvenčni stroj vsebuje n-bitni register za 2^n stanj

- ▶ Vhodna logika je v vezju FPGA narejena s tabelami (LUT)
  - ▶ s spremembo vsebine tabel spremenimo delovanje vezja !

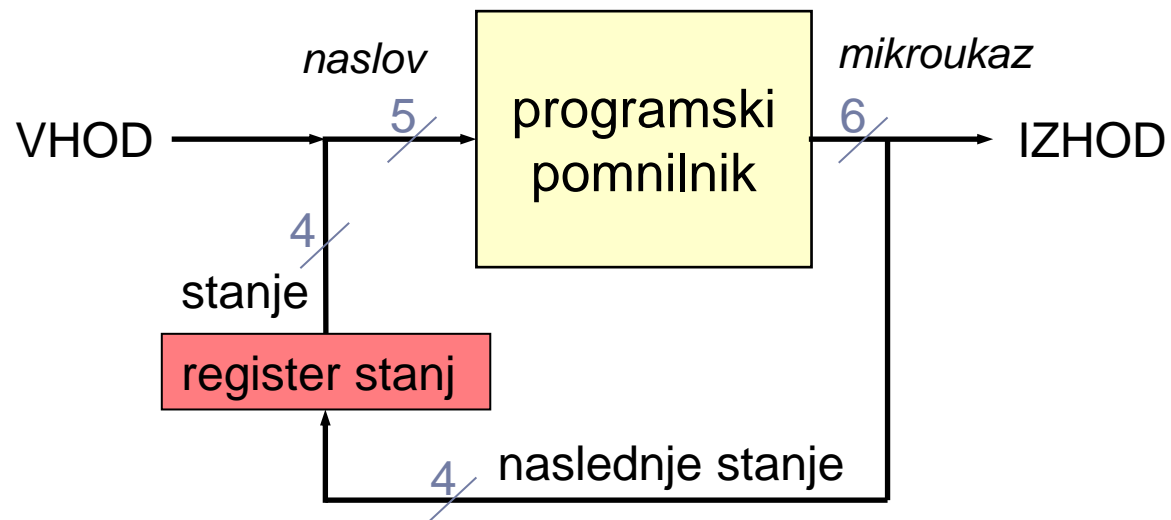
Sekvenčni stroj z diagramom stanj

- ▶ Vsebina vpoglednih tabel (LUT) določa prehajanje stanj

Mikro-programirano sekvenčno vezje

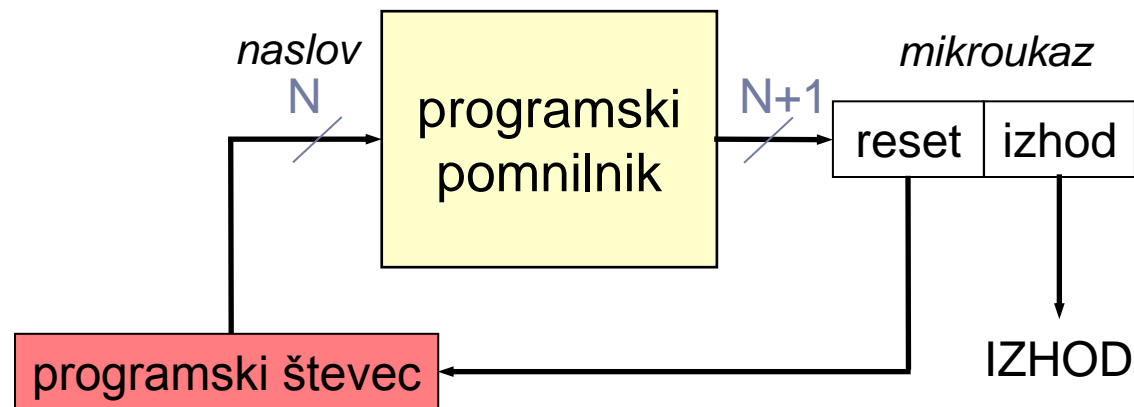
- ▶ Sekvenčni stroj narejen s tabelami je mikroprogramiran - **mikrosekvenčnik**
  - ▶ *mikroprogramirano* vezje ima krmilne vrednosti shranjene v pomnilniku vrste ROM ali RAM
- ▶ *mikroukazi* so besede v pomnilniku
- ▶ *mikroprogram* je zaporedje *mikroukazov*
- ▶ v *programski pomnilnik* vrste RAM lahko vpisujemo *mikroukaze*

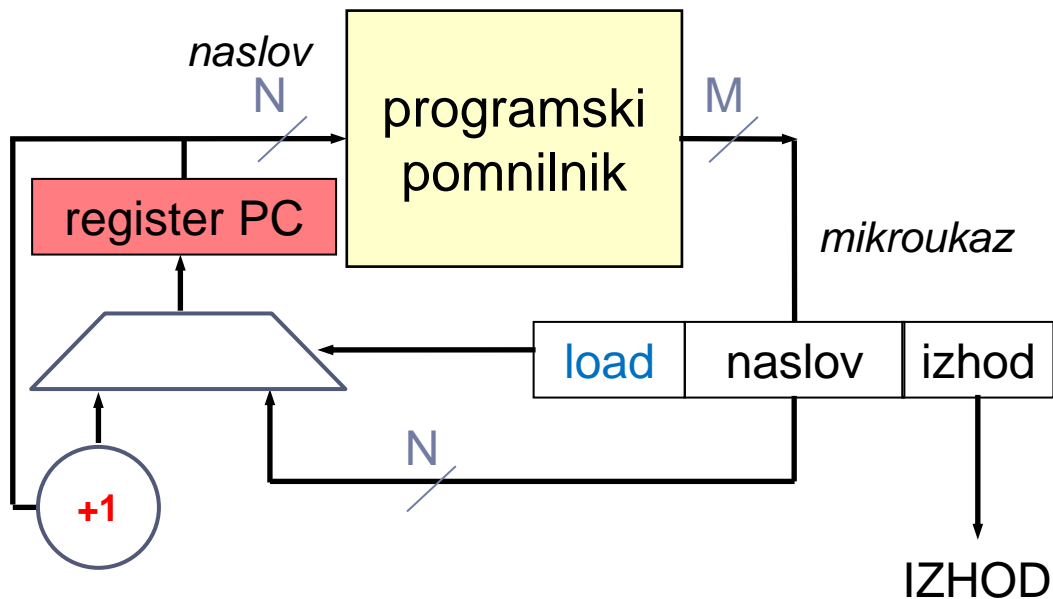
Mikrosekvenčniik s programskim števcem

- ▶ Register nadomestimo s števcem, ki avtomatsko povečuje naslove
- ▶ izvedba diagramov z enim samim zaporedjem (sekvenco) stanj
- ▶ zaporedje se izvaja ob uri (ni krmilnih vhodov)
- ▶ npr. štetje po modulu

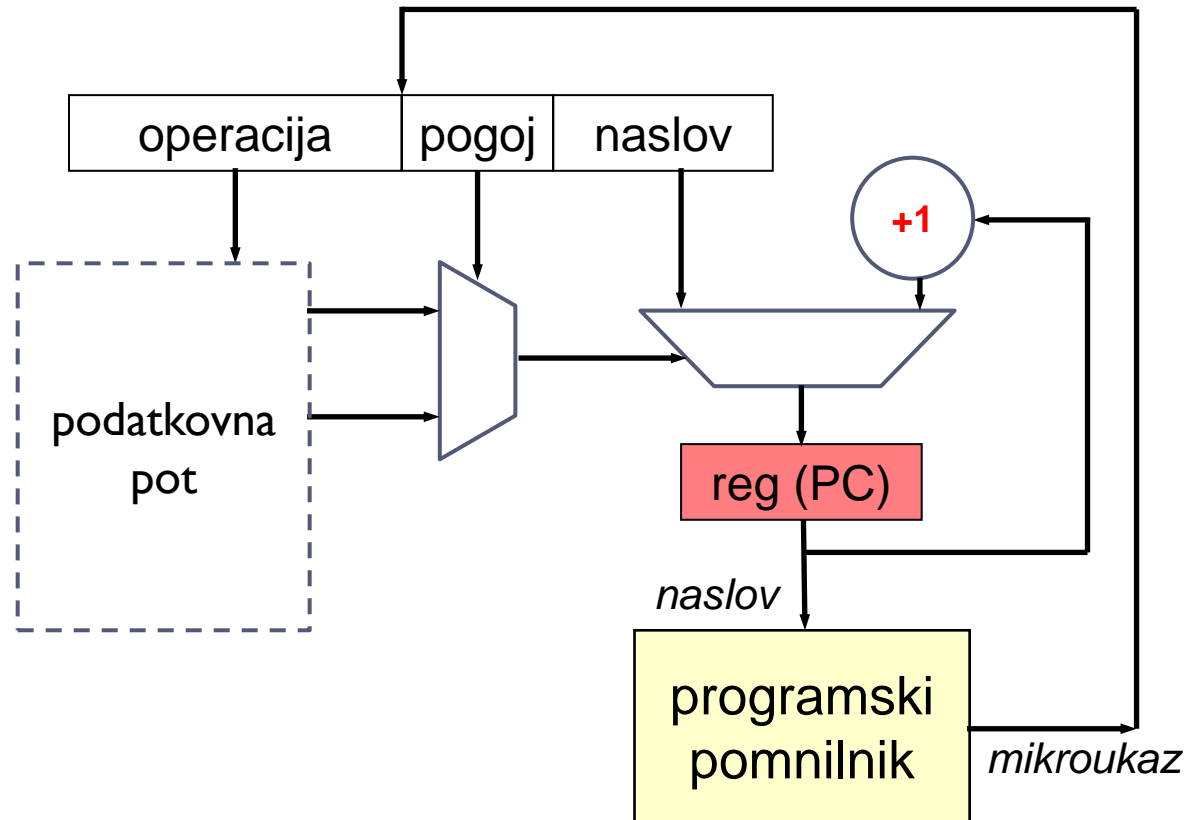
Mikrosekvenčni s skočnimi ukazi

- ▶ Programski števec (**PC**) naloži nov naslov (**load**), kar omogoča izvedbo skokov
- ▶ algoritmi, ki nimajo vseh mikroukazov v zaporedju

Mikrosekvenčni in podatkovna pot

- ▶ Operacije krmilijo podatkovno pot

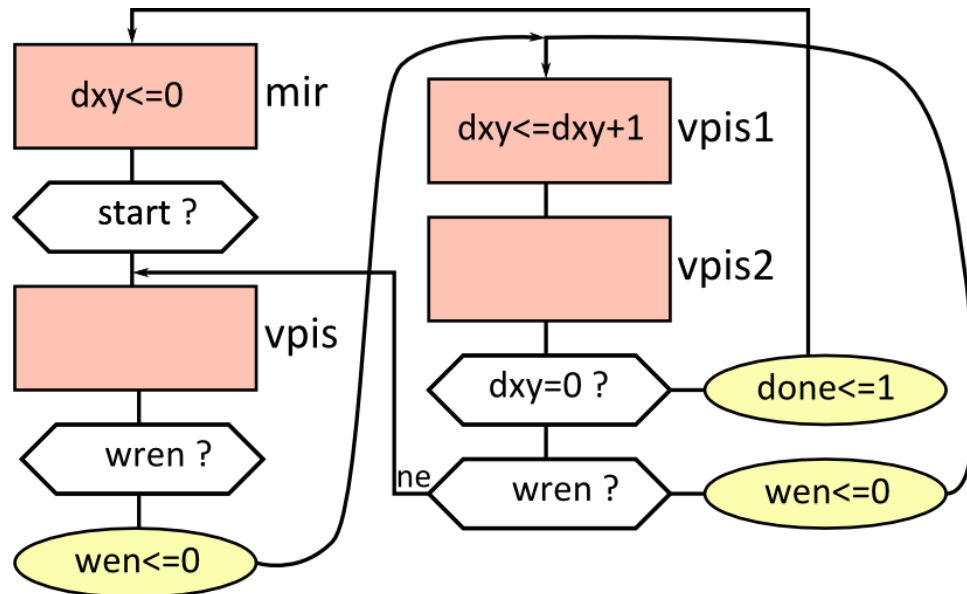
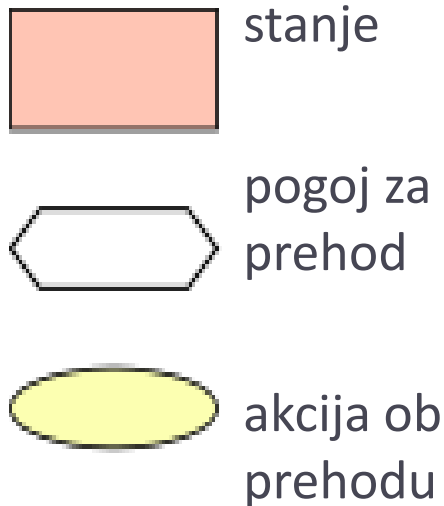
- ▶ Podatkovna pot izvaja registrske (mikro)operacije
  - ▶ registri, ALE, podatkovni pomnilnik

Načrtovanje krmilne enote z ASM

- ▶ ASM = **Algorithmic State Machine**
- ▶ Opišemo prehajanje stanj in podatkovne operacije
- ▶ Npr. krmilna enota za risanje kvadrata 8x8 (Pixel)

▶ Simboli ASM:

Načrtovanje mikroprogramirane enote

- ▶ Stanje določa programski števec
- ▶ Števec dxy je v registru A na podatkovni poti
- ▶ Določimo obliko mikroukazov:

izhod	operacija	pogoj za skok	naslov
-------	-----------	---------------	--------

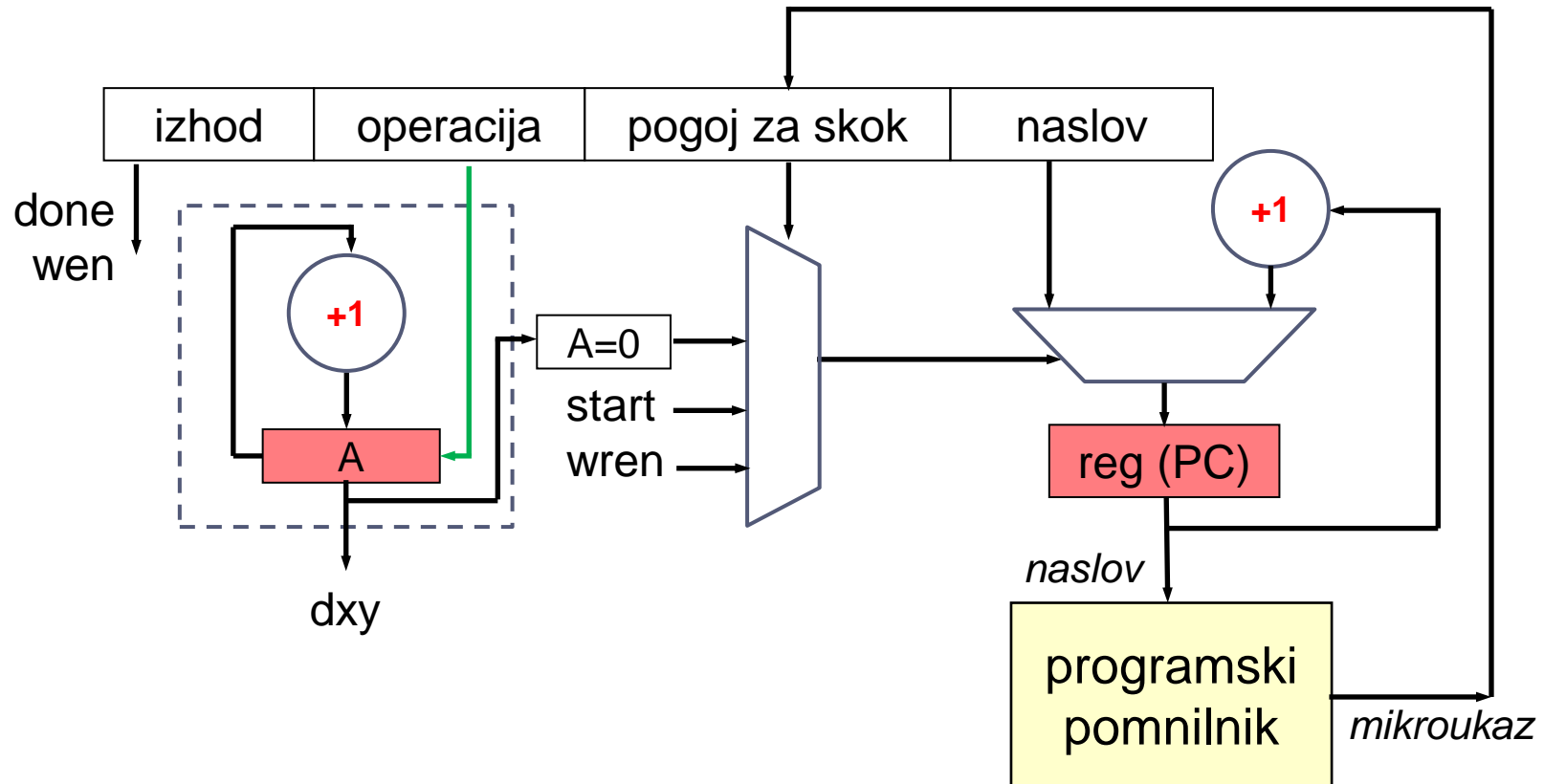
- ▶ 00, ni operacije
- ▶ 01, $A \leq 0$
- ▶ 10, $A \leq A+1$

- ▶ 1000, brezpogojni skok
- ▶ 0100, skok ob $A=0$ (zero)
- ▶ 0010, skok ob $wren=0$
- ▶ 0001, skok ob $start=0$

done, wen

Shema mikroprogramirane enote

- ▶ Podatkovna pot vsebuje register A (dxy)
  - ▶ operaciji: $A \leq 0$, $A \leq A+1$
- ▶ Izhod: done, wen

Kodiranje mikroprogramirane enote

▶ deklaracija pomnilnika

```
type mem is array(0 to 7) of std_logic_vector(10 downto 0);  
signal m: mem := (  
    B"01_01_0001_000", -- (0) a<=0, jmp 0 if start=0  
    B"01_00_0010_001", -- (1) jmp 1 if wren=0  
    B"00_10_0000_000", -- (2) a<=a+1, wen<=0  
    B"01_00_0100_110", -- (3) jmp 6 if a=0 (zero)  
    B"01_00_0010_001", -- (4) jmp 1 if wren=0  
    B"01_00_1000_010", -- (5) jmp 2  
    B"10_00_1000_000", -- (6) jmp 0, done<=1
```

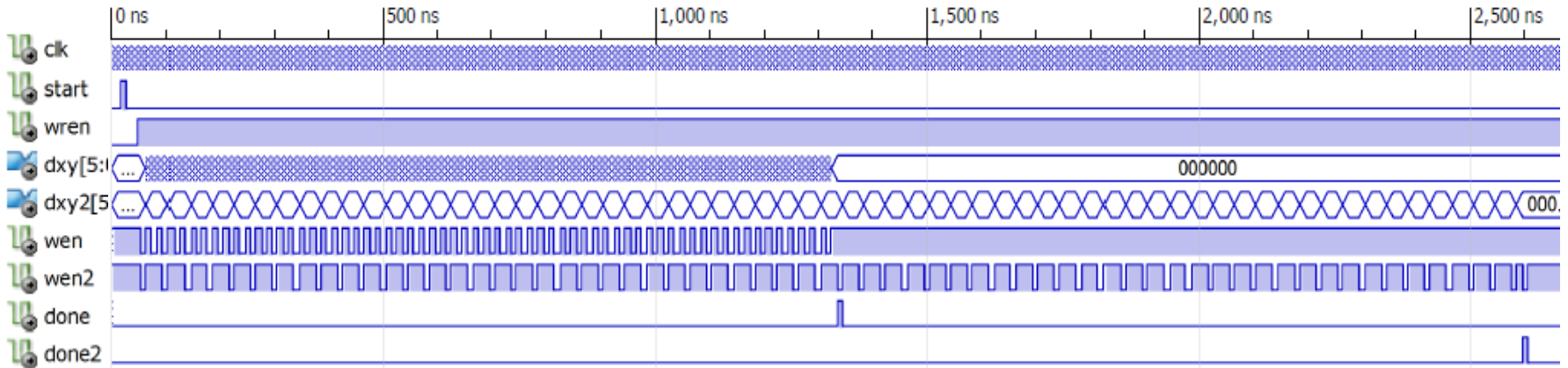
▶ opis vezja

```
if rising_edge(clk) then  
    if inst(8 downto 7)="01" then a <= "000000";  
    elsif inst(8 downto 7)="10" then a <= a + 1;  
    end if;  
  
    if inst(6 downto 3)="1000" or  
        (inst(6 downto 3)="0100" and zero='1') or ... then  
        pc <= unsigned(inst(2 downto 0));  
    else  
        pc <= pc + 1;
```


Primerjava obeh izvedb

- ▶ Primerjava časovnih potekov na simulaciji
  - ▶ ASM cca. 2x hitrejši od procesne enote

- ▶ Kodiranje v jeziku VHDL
  - ▶ cca. 90 vrstic kode za opis obeh vezij
  - ▶ 2 notranja signala (ASM) in 6 signalov za procesor
- ▶ Velikost vezja
  - ▶ ASM zasede 25 LUT in 12 DFF
  - ▶ Procesor zasede 19 LUT in 9 FF

Povzetek

- ▶ Kaj se zgodi ko naložimo program v mikroprocesor in ko naložimo program v programirljivo vezje (FPGA) ?
  - ▶ kaj predstavljajo programski biti ?
- ▶ Opiši mikroprogramirano sekvenčno vezje (mikrosekvenčnik).
- ▶ Kakšna je razlika med izvedbo naloge z mikrosekvenčnikom in izvedbo s sekvenčnim strojem ?